

**Національний технічний університет Україна
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова Предметної комісії

Гарант освітньої програми

Сергій ВОЙТКО

« 22 » « лютого » 2021 р.

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з навчальної роботи

Анатолій МЕЛЬНИЧЕНКО

« 22 » « лютого » 2021 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

**для здобуття наукового ступеня доктор філософії
із спеціальності 051 Економіка**

*Програму рекомендовано вченою радою
факультету менеджменту та маркетингу*

ЗМІСТ

I. Загальні відомості	3
II. Теми, що виносяться на додаткове вступне випробовування.....	4
III. Навчально-методичні матеріали.....	7
IV. Рейтингова система оцінювання додаткового вступного випробування.....	8
V. Приклад екзаменаційного білету	9

I. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Додаткове вступне випробування на навчання для здобуття наукового ступеня доктор філософії із спеціальності 051 Економіка проводиться для тих вступників, які мають ступень магістра.¹

Освітня програма «Економіка» відповідає місії та стратегії КПІ ім. Ігоря Сікорського, за якою стратегічним пріоритетом університету є фундаменталізація підготовки фахівців. Особливості освітньої програми враховані шляхом обрання відповідних розділів програми додаткового вступного випробування. Проведення додаткового вступного випробування має виявити достатність початкового рівня вступника за напрямом підготовки для вступу за спеціальністю 051 Економіка.

Теоретичні питання додаткового вступного випробування можна поділити на чотири розділи:

1. Економіка підприємства
2. Організація виробництва
3. Основи наукових досліджень
4. Інтелектуальна власність

Перші два розділи орієнтовані на загальне розуміння економічних процесів підприємства, третій та четвертий – загальні питання, пов'язані з особливостями проведення наукових досліджень, захисту та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності та авторського права.

Вступник має володіти системою загальнонаукових та спеціальних методів, професійними методиками та технологіями, необхідними для забезпечення достатнього рівня знань, вмінь для розуміння й використання теоретичних та науково-методичних положень для формулювання та розв'язування економічних завдань і проведення досліджень в галузі економіки.

Завдання вступного випробування складається з чотирьох теоретичних питань (1 питання з першого розділу, 1 – з другого, 1 – з третього, 1 – з четвертого).

Додаткове вступне випробування проводиться у формі усного екзамену.

Тривалість підготовки вступника до відповіді – 2 академічні години.

У наступному розділі програми наведені лише ті теми з зазначених розділів, які стосуються виконання завдань вступних випробувань.

Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників освітньої програми «Економіка» наведено в розділі «Вступ до аспірантури» на веб-сторінці аспірантури та докторантури КПІ ім. Ігоря Сікорського за посиланням <https://aspirantura.kpi.ua>.

---

¹ *Відповідно доп.2 Розділу XV закону Про вищу освіту вища освіта за освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста прирівнюється до вищої освіти ступеня магістра

II. ТЕМИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ

1. Економіка підприємства

- 1.1. Охарактеризуйте різницю між балансовою, первісною та ліквідаційною вартістю основних засобів
- 1.2. Порівняйте переваги та недоліки прямолінійного та кумулятивного методу нарахування амортизації
- 1.3. Охарактеризуйте різницю фізичним та функціональним зносом основних засобів
- 1.4. Охарактеризуйте різницю між поняттями «фондовіддача» та «фондомісткість»
- 1.5. Надайте характеристику поняттю «рентабельність виробничих засобів»
- 1.6. Охарактеризуйте різницю між поняттями «роялті» та «паушальний платіж»
- 1.7. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері виробництва
- 1.8. Приведіть структуру оборотних засобів у сфері обігу
- 1.9. Поясніть різницю між транспортним, технологічним та резервним запасами матеріальних ресурсів.
- 1.10. Надайте пояснення терміну «плинність персоналу»
- 1.11. Охарактеризуйте різницю між поняттями «виробіток» та «трудомісткість»
- 1.12. Означте різницю між основною та додатковою заробітною платою
- 1.13. Запропонуйте тарифну систему оплати праці для 2 робітників та 6 розрядів
- 1.14. Перерахуйте форми відрядної системи оплати праці
- 1.15. Поясніть різницю між формами та системами оплати праці
- 1.16. Охарактеризуйте різницю між відрядно-прогресивною та відрядно-регресивною формами
- 1.17. Опишіть структуру податків на заробітну плату
- 1.18. Опишіть відмінність за складом між собівартістю та ціною
- 1.19. Охарактеризуйте різницю між умовно-змінними та умовно-постійними витратами
- 1.20. Поясніть сутність «точки беззбитковості»
- 1.21. Поясніть параметричний метод розрахунку собівартості
- 1.22. Приведіть порядок розрахунку ціни на основі аналізу
- 1.23. Опишіть різницю між доходом та валовим прибутком

2. Організація виробництва

- 2.1. Опишіть типи виробництва
- 2.2. Надайте характеристику робочим місцям для різних типів виробництва
- 2.3. Приведіть структуру циклу створення і освоєння нової продукції
- 2.4. Приведіть варіанти переходу на випуск нових видів
- 2.5. Охарактеризуйте різницю між основними, допоміжними та обслуговуючими процесами
- 2.6. Охарактеризуйте заготівельну, обробну та складальну стадії
- 2.7. Опишіть відмінність між допоміжними та обслуговуючими процесами
- 2.8. Приведіть структуру виробничого циклу
- 2.9. Опишіть види руху предметів за операціями
- 2.10. Опишіть правила побудови сітьового графіка
- 2.11. Приведіть основні елементи сітьової моделі
- 2.12. Опишіть етапи побудови сітьової моделі
- 2.13. Приведіть методику розрахунку сітьового графіка
- 2.14. Надайте характеристику критичного шляху сітьового графіка
- 2.15. Опишіть сутність оптимізації сітьових графіків
- 2.16. Приведіть основні критерії оптимізації сітьових графіків
- 2.17. Зазначте методи організації виробництва
- 2.18. Надайте характеристику потоковому виробництву
- 2.19. Приведіть класифікаційні ознаки поточкових ліній
- 2.20. Охарактеризуйте такт поточної лінії

3. Основи наукових досліджень.

- 3.1. Розкрийте сутність наукового пізнання.
- 3.2. Назвіть основні форми розвитку наукового знання.
- 3.3. Охарактеризуйте парадигми соціально-економічних досліджень.
- 3.4. Поясніть значення теорії в наукових дослідженнях.
- 3.5. Наведіть приклади теорій соціальних наук.
- 3.6. Поясніть зміст дизайну наукових досліджень.
- 3.7. Визначте переваги й обмеження інтерпретативних досліджень.
- 3.8. Поясніть процес наукового дослідження.
- 3.9. Визначте алгоритм вибору проблеми дослідження.
- 3.10. Назвіть вимоги до теми дослідження.
- 3.11. Опишіть принципи дослідження на основі парадигми функціоналізму.
- 3.12. Розкрийте основні етапи планування наукового дослідження.
- 3.13. Надайте характеристику загальнонауковим методам дослідження.
- 3.14. Надайте характеристику спеціальним методам дослідження.
- 3.15. Визначте зміст поняття «гіпотеза».
- 3.16. Розкрийте зміст терміну «концепція».

4. Інтелектуальна власність

- 4.1. Надайте визначення поняттям «Інтелектуальна власність», «Право інтелектуальної власності».
- 4.2. Охарактеризуйте складові та структуру інтелектуальної власності.
- 4.3. Назвіть основні інституції права інтелектуальної власності
- 4.4. Наведіть умови патентоздатності винаходу.
- 4.5. Наведіть умови патентоздатності корисної моделі.
- 4.6. Охарактеризуйте промислові зразки як об'єкт інтелектуальної власності.
- 4.7. Наведіть основні функції, які виконує знак для товарів і послуг
- 4.8. Опишіть особливості використання логотипу як товарного знака.
- 4.9. Розкрийте значення торговельних марок у підприємницькій діяльності.
- 4.10. Наведіть перелік основних прав власника фірмового найменування.
- 4.11. Опишіть подібність та різницю між “місцем походження товару” та “географічним зазначенням походження товару”.
- 4.12. Розкрийте об'єкти та суб'єкти права на раціоналізаторську пропозицію.
- 4.13. Наведіть основні положення правової охорони сортів рослин.
- 4.14. Наведіть основні положення правової охорони породи тварин.
- 4.15. Опишіть особливості правової охорони топографії (компонування) інтегральної мікросхеми.
- 4.16. Охарактеризуйте комерційну таємницю як об'єкт інтелектуальної власності.
- 4.17. Обґрунтуйте особливості права інтелектуальної власності на наукове відкриття.
- 4.18. Наведіть приклади об'єктів авторського права і суміжних прав.
- 4.19. Надайте визначення загальних відомостей про твір як об'єкт інтелектуальної власності.
- 4.20. Окресліть особливості охорони прав інтелектуальної власності на літературні та художні твори.
- 4.21. Опишіть особливості захисту прав на фотографічні твори.
- 4.22. Опишіть особливості захисту прав на комп'ютерні програми.
- 4.23. Опишіть особливості захисту прав на бази даних.
- 4.24. Опишіть особливості захисту прав на аудіовізуальні твори, фонограми, відеограми.
- 4.25. Наведіть приблизні розміри винагороди залежно від методу комерційного використання фонограм, відеограм та їхніх примірників.
- 4.26. Охарактеризуйте майнові та немайнові права автора.
- 4.27. Приведіть основні положення реалізації суміжних прав.
- 4.28. Наведіть перелік суб'єктів права промислової власності.
- 4.29. Зазначте майнові та немайнові права суб'єктів суміжних прав.
- 4.30. Опишіть особливості протидії недобросовісній конкуренції.
- 4.31. Проаналізуйте особливості захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності в мережі інтернет.
- 4.32. Опишіть різновиди відповідальності за порушення прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
- 4.33. Охарактеризуйте особливості передачі права власності на об'єкти інтелектуальної власності.

III. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Література до 1 розділу:

1. Економіка підприємства: навч. посіб. / за заг. ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплентера. - К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка"", 2003. 264 с.
2. Економіка та організація виробництва: підручник / за заг. ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплентера. К.: Знання, 2007. 678 с.
3. Блонська В.І. Економіка підприємства: теорія і практикум : навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів галузі знань «Економіка та підприємництво» / В.І. Блонська [та 8 інших] ; за редакцією Н.Г. Міценко, О.І. Ященко ; Укоопспілка. Льві: Видавництво «Магнолія 2006», 2019. 688 с.
4. Захарченко В.І., Меркулов М.М., Балахонова О.В. Економіка підприємства. Теорія : навчальний посібник. Львів: Видавництво «Магнолія 2016», 2019. 323 с.
5. Мацибора В.І. Збарський В.К., Мацибора Т.В. Економіка підприємства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів; Міністерство освіти і науки України, Національний університет біоресурсів і природокористування України. Київ. Каравелла, 2018. 319 с.

Література до 2 розділу

1. Економіка та організація виробництва: підручник / за заг. ред. В. Г. Герасимчука, А. Е. Розенплентера. К.: Знання, 2007. 678 с.
2. Подвігіна В. І. Організація виробничого процесу в часі та просторі. Потокове виробництво : навч. посібник / В. І. Подвігіна, В. О. Гулевич. К. : Центр учбової літератури, 2007. 136 с.
3. Kuuper A. Business & Economics (Abraham Kuuper Collected Works in Public Theology) [ed. by Jordon J. Ballor & Melvin Flikkema]. Publisher: Lexham Press. 192 p. ISBN: 9781577996767

Література до 3 розділу

1. Бхаттачарджи А., Ситник Н.І. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках. НТУУ «КПІ». 2016. URL: http://management.fmm.kpi.ua/wp-content/uploads/2014/12/Sytnik_Methodology.pdf
2. Поворознюк А. І. В. І. Панченко, Г. Є. Філатова Методологія та організація наукових досліджень: навч. посібник; Харківський політехнічний ін-т, нац. техн. ун-т. Харків : НТУ «ХПІ», 2016. 192 с.
3. Федішин І.Б. Методологія та організація наукових досліджень (опорний конспект лекцій для магістрів напрямку «Менеджмент»). Тернопіль, ТНТУ імені Івана Пулюя, 2016. 116 с.
4. Швець Ф.Д. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2016. 151 с.

Література до 4 розділу

1. Войтко С. В. Інтелектуальна власність для економістів навч. посіб для студ., які навчаються за екон. спец. / С. В. Войтко, І. О. Мікульонок. Київ : НТУУ «КПІ» Вид-во Політехніка, 2016. 192 с.
2. Верба І. І. Основи інтелектуальної власності : навч. посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль; за ред. С. В. Чікіна. – 2-ге вид., переробл. і допов. К. : НТУУ «КПІ», 2013. 262 с.
3. Інтелектуальна власність : навч. посібник / за ред. П. М. Цибульова. К. : УкрІНТЕІ, 2006. 276 с.
4. Васильців Т. Г. Апопій В.В., Лупак Р.Л., Ільчук О.О. Інтелектуальна власність : Навчальний посібник Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. 252 с.
5. Мікульонок І.О. Інтелектуальна власність: навчальний посібник. 3-тє вид., перер. та доповн. К.: НТУУ «КПІ», 2011. 240 с.
6. Наукова діяльність. Патентознавство. Інтелектуальна власність: підручник /Укладачі: Г.О. Оборський та ін. К : Каравела, 2016. 232 с.
7. Фордзюк Ю.І., Кабацій В.М. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів; Монмолспорту України, Мукачівський державний університет. Київ: Кондор, 2012. 206 с.

ІV. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Початковий рейтинг абітурієнта за екзамен розраховується виходячи із 100-бальної шкали. При визначенні загального рейтингу вступника початковий рейтинг за екзамен перераховується у 200-бальну шкалу за відповідною таблицею (п.4) .

2. На екзамені абітурієнти готуються до усної відповіді на завдання екзаменаційного білету.

Кожне завдання додаткового вступного випробування містить чотири теоретичні питання. Кожне з чотирьох питань оцінюється у 25 балів за такими критеріями:

- повна відповідь, не менше 90% потрібної інформації – 23-25 балів;
- повна відповідь, не менше 75% потрібної інформації (припустимі незначні неточності) – 19-22 бали;
- неповна відповідь, не менше 60% потрібної інформації (відповідь містить певні недоліки) – 15-18 балів
- відповідь не задовольняє критеріям або відповіді немає – 0 балів.

Отримані бали переводяться у підсумок «зараховано» або «незараховано».

3. Сума балів за відповіді на екзамені переводиться до екзаменаційної оцінки згідно з таблицею:

Бали	Оцінка
100...95	Зараховано
94...85	
84...75	
74...65	
64...60	
Менше 60	Незараховано

4. Сума балів за відповіді на екзамені переводиться до 200- бальної шкали згідно з таблицею:

Таблиця 2 – Відповідність оцінок РСО (60...100) балам 200-бальної шкали (100...200)

Оцінка РСО	Бали 100...200	Оцінка РСО	Бали 100...200	Оцінка РСО	Бали 100...200	Оцінка РСО	Бали 100...200
60	100,0	70	125,0	80	150,0	90	175,0
61	102,5	71	127,5	81	152,5	91	177,5
62	105,0	72	130,0	82	155,0	92	180,0
63	107,5	73	132,5	83	157,5	93	182,5
64	110,0	74	135,0	84	160,0	94	185,0
65	112,5	75	137,5	85	162,5	95	187,5
66	115,0	76	140,0	86	165,0	96	190,0
67	117,5	77	142,5	87	167,5	97	192,5
68	120,0	78	145,0	88	170,0	98	195,0
69	122,5	79	147,5	89	172,5	99	197,5
						100	200,0

V. ПРИКЛАД ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ

Форма № Н-5.05

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

(повне найменування вищого навчального закладу)

Освітній ступінь

доктор філософії

Спеціальність

051 Економіка

(назва)

Навчальна дисципліна

Додаткове вступне випробування

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. Питання 1

2. Питання 2

3. Питання 3

4. Питання 4

Затверджено

Гарант освітньої програми

Сергій ВОЙТКО

РОЗРОБНИКИ:

*Войтко Сергій Васильович, доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри міжнародної економіки*

*Марченко Валентина Миколаївна, доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки і підприємництва*

*Фартушний Іван Дмитрович, кандидат фізико-математичних наук,
доцент, доцент кафедри математичного моделювання економічних
систем*

*Кухарук Анна Дмитрівна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародної економіки*

*Єрешко Юлія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри теоретичної та прикладної економіки*

Програму рекомендовано:

Вченою радою факультету менеджменту та маркетингу

Голова вченої ради,
д.т.н. проф.

_____ Олег ГАВРИШ

протокол № 7

від «22» лютого 2021 р.